

Cluj de Teatru de Lima
Columba 757 (subscriso)
Lima-Peru

Una
Carta Perdida
Yon Luca Caragiale
Pte

مهايل سيبياتيان

يعتبر مهايل سيبياتيان نودجاً عبقرياً
لكتاب الرواية المسرحية في رومانية. بدأ حياته
كاتباً. وشارك في الاحداث التي تعاقبت على
بلادته الى جانب المثقفين الثرغفاء الذين سكنوا
غشوناً بشاً عن العدالة والحقيقة في مجتمع متفخ
وتعتبر مسرحياته لوحات ولغات يتزوج فيها الحد
المزق، وتشويها في الحايث سخره مريرة باكرة

وابطاه جميعاً من البسطاء الراغبين في الحياة المادنة، ولكن تعقيد الحياة في
فترات النجدة بقف من هذه الرغبة كالكثرة فتقع الأساة، وفي (الساعة
الاحوية) يرتفع عن سيبياتيان الى القمة، في تصويره الرائع لحياة اسناد
جامعي تقذف به الفاروق الى خطر معركة هائلة لا يملك فيها سلاحاً فتتقادوه
يريد الاعداء والاحدقاء، وهو حائر بين الطرفين لا يميز هذا من ذلك، كل
ذلك في اطار مدعش من التوادد السخرية والمناقشات العجيبة التي قصدتها
سيبياتيان ان يكشف الاسرار الزائفة عن وجوه الاعداء والمؤرخ في عالم
الال والاعمال والثقافة. وقد تتلوق الاديب والقاص المعروف (الاستاذ
حميد الكيالجي) في نقل هذه الرواية العالمية الى قراء العربية بأمانة ودقة لم
يقتص بها ولم يزد كلمة واحدة عما في الاصل، فضلاً عن حرصه المشهود على
تفراقة البيان العربي، وعلى اطاعت الاسلوب الرقيق السخر.

spirat și i-au deschis ochii ajutându-l să vadă existența umană cu bucuriile și fericirea sa, ca și cu stupiditatea și josnicia ei“.

În continuare, autorul prefeței își exprimă convingerea că publicarea piesei lui Sebastian va stimula creația dramatică națională siriană, susținând eforturile celor care caută să recupereze întârzierea Siriei pe acest tărîm.

Ce prețuire mai frumoasă și-ar fi putut dori dramaturgul român, decît aceea de a fi un imbold în propășirea culturii teatrale a unui popor!

Știri din...

U. R. S. S.

● Colegiul Ministerului Culturii al U.R.S.S. a luat de curînd în discuție activitatea teatrelor în stagiunea trecută, stabilind totodată o serie de măsuri organizatorice-artistice, menite să asigure în cu-

prinsul stagiunii 1957-1958, un considerabil avînt al mișcării teatrale sovietice.

În hotărîrea adoptată de Colegiul Ministerului Culturii, cu prilejul amintitei discuții, se subliniază, în primul rînd, rezultatele pozitive pe care le-au dobîndit teatrele sovietice pe planul îmbogățirii repertoriului cu noi lucrări inspirate din realitatea sovietică. Astfel, hotărîrea menționează îndeosebi spectacolele *Izvorul veșnic* de D. Zorin, *Pămînt desțelenit*, după romanul lui Șolohov, *Frumoasa din Șirvana* de E. Mamedhauti, *Sonetul lui Petrarca* de N. Pogodin și altele, considerîndu-le reprezentative pentru eforturile depuse de teatrele sovietice pe linia lărgirii repertoriului național contemporan.

Hotărîrea rezervă un important spațiu activității desfășurate de regizorii, actorii și scenograful sovietici în stagiunea 1956/57. Apreciind că stagiunea trecută a prilejuit realizarea citorva spectacole deosebit de interesante din punctul de vedere al concepției regizorale, hotărîrea menționează în special contribuția unor regizori încercați ca N. Ohlopkov, G. Tovstonogov, B. Ravenski, L. Vivien etc. și a tinerilor E.

Simonov, T. Kondrašov, P. Peterson și alții la ridicarea nivelului regiei sovietice.

Totodată hotărîrea subliniază importanța ce revine festivalurilor, ca „Primăvara teatrală”, în viața artistică din Uniunea Sovietică. Aceste festivaluri care au dobîndit o largă răspîndire în cursul stagiunii trecute, fiind organizate la Moscova, Riga, în Gruzia, Armenia, Azerbaidjean, Kazahstan, în Ural, ca și în alte părți, au prilejuit demonstrarea virtuozității artistice a unui număr de 140 de colective teatrale.

Pe de altă parte, hotărîrea apreciază că fiind încă nesatisfăcătoare activitatea depusă de multe teatre sovietice pe linia popularizării dramaturgiei republicilor unionale.

Pentru stagiunea 1957/1958, hotărîrea preconizează o serie de măsuri printre care: sprijinirea tineretului din teatru, popularizarea mai activă a dramaturgiei republicilor unionale, întocmirea unui plan al turneelor ce vor avea loc în vara anului 1958, organizarea unei consfături cu reprezentanții consiliilor artistice din toate teatrele și a unei alte consfături cu criticii de teatru pe tema: „Unele aspecte privind reflectarea problemelor artei teatrale în presa sovietică”.

● Teatrul din Irkutsk a montat recent piesa *Rembrandt* de Dom. Kedrin. Piesa, scrisă în versuri, evocă momente din viața marelui pictor.

Chile

● Sub auspiciile Teatrului Experimental al Universității din Chile, în sala Teatrului Antonio Varas din Santiago s-a desfășurat un festival al formațiilor teatrale de amatori. Festivalul, care s-a bucurat de participarea a 33 de asemenea formații, a fost întîmpinat cu un deosebit interes. Spectacolele reprezentate, pe lângă faptul că au vădit eforturile artiștilor amatori de a găsi un stil național al interpretării și noi forme de punere în scenă, au prilejuit și afirmarea unor tineri dramaturgi, printre care se impune, în primul rînd, Isadora Aguirre (autoarea piesei într-un act *Parolina*).

Extinderea pe care o cunoaște mișcarea teatrală de amatori a determinat recent întrunirea numeroaselor formații într-un organism intitulat Federația națională chiliană

a teatrelor de amatori. Aceasta își propune ca, prin congrese și festivaluri regionale și centrale, să sprijine eforturile echipelor de amatori în statornicirea unui stil teatral propriu și în descoperirea de noi talente scriitoricești, în măsură să contribuie la dezvoltarea dramaturgiei naționale. Eforturile Federației sînt sprijinite de Teatrul Experimental al Universității din Chile care a inițiat în ultima vreme cîteva concursuri între tinerii dramaturgi. Dintre laureații ultimelor concursuri amintim pe Fernando Debesa, autorul piesei *Mama Rosa*, Isadora Aguirre, Enrique Gajardo cu piesa *Secretul* și alții.

Eforturile conjugate ale Federației și Teatrului Experimental își arată roadele, succesele dobîndite chezuînd — în ciuda greutăților întîmpinate — avîntul continuu al mișcării teatrale chilene.

R. Cehoslovacă

● Primele piese reprezentate în această stagiune la Teatrul Național din Praga au fost *Don Juan* de Molière și *Tragedia optimistă* de Vs. Vișnevski, montată în cinstea celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Dintre premierele acestui an, amintim *Comperul* de John Osborne, *Moartea unui comis-voiajor* de A. Miller, *Regele Lear* și *Hamlet* de Shakespeare, iar din dramaturgia originală *Duminică de argint* de Frantisek Hrubin, *Rapsodia de bronz* de Frantisek Langer, *Janosik* de Mahen etc.

Franța

● Ralf Vallone, apreciatul actor de film, va fi interpretul principalului rol masculin din piesa lui Arthur Miller, *Vedere de pe pod*, care va fi reprezentată la începutul anului viitor pe scena Teatrului Antoine, din Paris.

Ecuador

● Din inițiativa unui grup de pictori și scriitori, în Ecuador a luat recent ființă un teatru experimental.

Programul de activitate adoptat de acest teatru prevede printre altele, atragerea unui număr cît mai larg de spectatori, mai ales din rîndurile tineretului muncitor și studios,

prin reprezentarea unui repertoriu de conținut. Repertoriul nu a fost încă definitivat, dar conducerea teatrului s-a oprit deocamdată, la câteva piese de Cehov, Priestley, Anouilh și Sartre.

Pentru a putea acoperi cheltuielile legate de organizarea activității sale, teatrul a deschis o subscripție publică.

R. P. F. Iugoslavia

● Și în actuala stagiune, Teatrul de Dramă din Belgrad acordă o deosebită atenție creației dramatice originale; aproape un sfert dintre premiere sînt piese ale dramaturgilor iugoslavi contemporani. Astfel vor fi reprezentate *Casa tăcerii* de Miroslav Belovici și Iovan Ciirilov, *Poarta nevăzută* de O. Bihali, *Dragoste* de Oskar Davici, *Concert pentru două viori* de Bogdan Ciplici și altele.

Din dramaturgia sovietică, în afara *Tragediei optimiste*, cu care a deschis stagiunea, teatrul va monta *Ploșnița* de Maikovski și *Caleașca de aur* de Leonid Leonov. Dintre dramaturgii străini, pe afișul teatrului vor figura Arthur Miller (*Vedere de pe pod*), Eugene O'Neil (*Lungă călătorie în beznă*), John Osborne (*Privește în urmă cu minie*), Claude Santelli (*Familia Arlechin*), Goodrich și Hackett (*Jurnalul Annei Frank*) și alții. Din bogatul program de activitate nu lipsește nici marea dramaturgie universală: *Othello* de Shakespeare, *Tartuffe* de Molière sînt primele spectacole clasice care vor vedea luminile rampei pe scena Teatrului de Dramă.

R. F. Germană

● Teatrul din Bochum, al cărui renume european de astăzi se datorește în mare măsură faptului că printre actorii lui figurează Hans Messemer, o personalitate artistică excepțional de înzestrată, a hotărît prezentarea unui amplu „ciclu englez” (de la Shakespeare pînă în zilele noastre). Deocamdată sînt prevăzute următoarele spectacole: *Iuliu Cezar* și *A 12-a noapte* (Shakespeare), *Soful ideal* (Wilde), *Ultimul refugiu* (Gr. Greene) și *Privește în urmă cu minie* (J. Osborne). Ciclul va lua sfîrșit în primăvara anului 1959.

● Teatrul „Tinăra Varșovie”, ale cărui spectacole se adresează cu precădere tineretului, a luat inițiativa organizării unor matinee literare în cadrul cărora sînt reprezentate fragmente dramatizate din opera scriitorilor polonezi clasici și contemporani.

Spectacolele au loc în fiecare luni, bucurîndu-se de interesul spectatorilor de toate vîrstele.

Anglia

● Instalată pentru viitorii șapte ani în clădirea lui Royal Theatre, situată în suburbia londoneză Stratford, formația Workshop Theatre a deschis noua stagiune în sala reamenajată, cu *Macbeth*, în costume moderne (regia: Joan Littlewood), spectacol prezentat la Moscova, cu prilejul Festivalului tineretului, și la Festivalul teatral de la Zürich. A urmat o piesă presărată cu intermedii muzicale: *Pe curînd la bilci* de Ewan McColl, tot în regia lui J. Littlewood. Scrisă anume pentru Workshop Theatre, piesa e povestea a cinci soldați demobilizați, care înainte de a se despărți petrec o zi la un bilci. În cursul lunii noiembrie, Workshop va prezenta pentru întia oară în Anglia și a fost vînt de scriitorul brazilian E. Miranda. După care, în decembrie, Franck Jamnik de la Teatrul Național Sloven, a acceptat invitația de a pune în scenă la Royal Theatre *Omul, bestia și virtutea* de Pirandello.

Pentru anul viitor sînt prevăzute două piese dintre care una — *Nu vei fi mereu în frunte* — este prima tentativă pe tărîmul dramaturgiei a unui tînăr zidar din Hastings, pe nume Henry Chapman. Stagiunea se va încheia cu o nouă piesă de „rebelul” Brendan Behan: *Ostatecii*, plasată în atmosfera feudelor anglo-irlandeze.

● Old Vic a pășit în toamna acestui an, în cea de a 44-a stagiune a sa care este, totodată, a cincea și ultima stagiune prevăzută în „planul Shakespeare” al acestui teatru. Prin urmare, în 1958 Old Vic va avea la activul său reprezentarea a absolut tuturor pieselor bardului de la Stratford. Această stagiune, deschisă cu *Hamlet* (avînd ca principal interpret pe John Neville), a continuat cu *Măsură pentru măsură*, în care tot Neville a deținut rolul lui An-

gelo, parteneră fiindu-i tinăra Barbara Jefford, în *Isabella*. Pentru zilele sărbătorești ale sfârșitului de an, este proiectat *Visul unei nopți de vară*, iar în ianuarie, Paul Rogers va apărea în reprezentație, în *Regele Lear*.

Austria

● Anul acesta s-au înregistrat primii pași ai unui nou organism teatral cu caracter experimental: *Atelierul de artă dramatică*, înființat la Salzburg. Dezbaterile și prelegerile pe tema artei dramatice (și, implicit, spectacologice) contemporane care au avut loc aci, au fost considerate destul de interesante spre a se decide continuarea lor la anul. Se comunică de pe acum că Thornton Wilder a acceptat să asume conducerea unui „kurs”.

R. D. Germană

● Înscriserea lui Caragiale în repertoriul unei scene străine nu mai constituie pentru noi un eveniment neobișnuit. El a ajuns un dramaturg familiar și în repertoriul teatrului german. Anul acesta teatrul din Stassfurt a deschis noua stagiune cu *O noapte furtunoasă*. Direcția de scenă îi aparține lui Hans Wolf Rentzow.

● În incinta noului studio „Atelier”, inaugurat în cursul trecutei stagiuni la Ahrenshoop, Teatrul de Stat din Rostock organizează *audiții teatrale* — adică audiții de spectacole înregistrate pe discuri. Inițiativa, foarte prețuită de public, a stîrnit un interes legitim în cercurile teatrale din R.D.G. și se speră că și alte teatre vor urma exemplul celui de la Rostock.

● Karl Paryla, cunoscutul actor și regizor vienez, pe care desființarea teatrului „Scala” de către municipalitatea Vienei, l-a lipsit de posibilitatea de a-și exercita profesiunea în orașul lui de baștină, s-a refugiat împreună cu mai toți membrii micului dar curajosului colectiv al „Scalei” în R.D.G. În prezent, ei lucrează la Deutsches Theater și sînt — avem în acest sens, printre altele, și mărturia criti-

cului berlinez Martin Linzer — foarte prețuiți de public. În actuala stagiune, Paryla pune în scenă *Învierea* după Tolstoi, în decoruri de S. Stepanek. Rolurile principale sînt interpretate de: Hortense Raky (Maslova), Emil Stöhr (Nehliudov) și Paryla însuși (Comentatorul).

Belgia

● Expoziția universală și internațională de la Bruxelles (1958) va prilejui și numeroase manifestări teatrale. Astfel, Théâtre du Parc anunță de pe acum prezența lui Jean Weber pe scena lui, în *Pui de vultur (L'Aiglon)* de E. Rostand și *Coșoatul* de Paul Fayval. Va urma o seară închinată memoriei scriitoarei Colette, cînd se va da un spectacol unic cu piesa *Chéri*. Victor Francen va putea fi văzut în unul din marile lui succese bulevardiere: *Regele* de cuplul De Flers - Caillavet. Centenarul nașterii lui Courteline va fi sărbătorit prin reprezentarea piesei *Boubouroche*. În sfîrșit, festivități deosebite și reprezentații de gală vor marca împlinirea unui deceniu de cînd Comedia Franceză întreprinde cu regularitate turnee în capitala Belgiei, fiind găzduită pe scena Teatrului du Parc.

După cum vedem, deocamdată, programul „universal și internațional” de circumstanță este în exclusivitate francez. E cu atît mai regretabil, cu cît nici măcar nu se poate spune că nivelul tematic și de gen al pieselor alese ar fi cel mai ridicat și reprezentativ cu putință. Rămîne de văzut ce planuri au alte teatre bruxelleze.

Portugalia

● La Oporto și-a început recent activitatea Teatrul Experimental, al cărui animator și conducător artistic este António Pedro. Pentru spectatorii portughezi, deschiderea noii săli de teatru a marcat două evenimente deopotrivă de importante. Primul, îmbogățirea mișcării teatrale naționale, destul de anemice în ultimii ani în manifestări artistice de cîrtă valoare, cu o nouă formație, decisă — după cum a declarat Antonio Pedro — să atace un repertoriu de calitate. (Eclectic alcătuit, în

acest repertoriu predomină Pirandello, Synge, Thornton Wilder, Brecht și alții.) În al doilea rând, datorită noului Teatru Experimental, afișul teatral a înregistrat aproape unicul spectacol clasic de valoare, reprezentat pe scena portugheză în trecuta stagiune: *Macbeth* de Shakespeare, dacă ținem seama că *Viceniile lui Scapin* la Teatrul Național și *Trei surori* la Teatrul Trinidadă au fost îndoielnice pe planul realizării artistice.

De altfel, stagiunea trecută a oferit mult prea puține satisfacții artistice iubitorilor de teatru. Repertoriul național reprezentat, și anume *Antigona* de Iulio Dantes, *Domnișoarele de la fântină* de Ramada Curto, *Întoarcerea de Virginia* de Vitorino, *Premiul Nobel* de F. Santos (la Teatrul Național) sau *Milano* de Cartes Rodrigues, *Soțul pierdut* de Frederico Pressler și altele (la Trinidadă) — a fost, după părerea criticului Luiz Luia Francisco Rebello „depășit ca tematică și lipsit de orice contingență cu cerințele unui public contemporan”. Cit privește repertoriul străin, singurii dramaturgi reprezentați, cu excepția lui Priestley, au fost exhibiționiștii Ionesco și Ustinov. Iată de ce, pe bună dreptate, afirma același Rebello că închegarea unei formații cu un program de activitate cum este cel al Teatrului Experimental, este un indiciu că „speranța într-o înviorare a teatrului portughez nu trebuie încă socotită ca definitiv pierdută”.

Irlanda

● Înființat în vara acestui an la Dublin, Studioul actorului ciștigă un număr crescând de aderenți. Reuniunile bisăptăminale (marți și miercuri), ținute în fața tatonărilor organizatorice în incinta unui patinoar dezafectat (în așteptarea amenajării unui sediu adecvat), erau frecventate de foarte multe personalități actoricești și regizorale irlandeze și nu erau ocolite nici de literați. Se speră că Studioul actorului va juca un rol pozitiv în formarea unei școli actoricești irlandeze.

Elveția

● Piesa *Inamicul tandru* de André-Paul Antoine, prezentată de Teatrul du Petit-Chêne din Lausanne, ne pune față în față

cu drama „psihologică” a unor morți pe care soarta i-a reunit în trei morminte alăturate. Așadar, locul poetic în care se desfășoară conflictul piesei este un cimitir. Unul dintre proaspeții locatari ai locului de veci, pe care o criză cardiacă l-a trecut în registrul cimitirului, își fumează liniștit pipa, șezând pe o bancă în fața propriului său mormânt. Sosește un tânăr marinăr, sinucis din dragoste. Din discuția celor doi rezultă că marinărul și-a pus capăt zilelor aflind că fusese înșelat de soția primului care, la rindul său, se îmbolnăvisese de inimă din pricina infidelității tovarășei lui de viață. Iată că sosește însă un al treilea pensionar al cimitirului și, odată cu apariția lui, somnul de veci al primilor doi este pentru totdeauna tulburat. Căci al treilea este amantul soției primului mort sau — la alegere — al iubitei celui de al doilea mort. Și pentru că morții nu pot părăsi cimitirul pentru a confrunța diversele sentimente ale femeii iubite, iar orice conflict între ei, oricât de singeros ar fi, nu-i poate aduce decît acolo unde de fapt se și găsesc, autorul, în situația de a nu avea un final, abandonează în ultimul act pe cei trei morți și prezintă o scenă în care femeia aceasta, atât de fatală, evocă în fața propriei ei fiice momente din zbuțumata sa existență.

Incontestabil, cu piese ca *Inamicul tandru* nici dramaturgia și nici teatrul elvețian nu vor reuși să rezolve ceea ce oamenii de teatru de bună credință numesc cu îngrijorare „criza mișcării teatrale naționale” și nici nu vor atrage spectatori în sălile de teatru. Sau, mai știi? Sint spectatori și spectatori...

Japonia

● La Osaka urmează să aibă loc anul viitor, între 10 aprilie — 10 mai, cel dintîi Festival Internațional de Muzică și Teatru din Extremul Orient, care, pe cit se pare, se va inspira, în ce privește criteriile de organizare, din Festivalul de la Edinburgh. Deocamdată se anunță, între altele, participarea ansamblului de dansuri de curte din Tailanda, a marionetelor de la Salzburg, a Operei din Viena și a formației New York City Ballet.